

POSTANOWIENIE

Dnia 16 października 2015 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Marta Romańska (przewodniczący)
SSN Zbigniew Kwaśniewski (sprawozdawca)
SSN Karol Weitz

w sprawie z powództwa A. W.
przeciwko Skarbowi Państwa reprezentowanemu przez Prezesa Sądu Okręgowego
we Wrocławiu i Prezesa Sądu Apelacyjnego we Wrocławiu
o zapłatę,
po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej
w dniu 16 października 2015 r.,
zażalenia powódki na postanowienie Sądu Apelacyjnego w Warszawie
z dnia 29 grudnia 2014 r., sygn. akt I ACa 1805/13,

- 1) oddala zażalenie i nie obciąża powódki kosztami postępowania zażaleniowego;**
- 2) oddala wniosek pełnomocnika powódki z urzędu - radcy prawnego S. J. o przyznanie kosztów nieopłaconej pomocy prawnej świadczonej powódce w postępowaniu zażaleniowym.**

UZASADNIENIE

Sąd Apelacyjny postanowieniem z dnia 29 grudnia 2014 r. odrzucił na podstawie art. 398⁶ § 2 k.p.c. skargę kasacyjną powódki jako nieopłaconą, uprzednio oddalając tymże postanowieniem wniosek o przywrócenie terminu do uiszczenia opłaty od skargi kasacyjnej wobec uznania niewystąpienia przesłanek usprawiedliwiających przywrócenie terminu.

Pełnomocnik powódki z urzędu zaskarżyła zażaleniem to postanowienie w części odrzucającej skargę kasacyjną, ponadto wnosząc o kontrolę przez Sąd Najwyższy w trybie art. 380 k.p.c. postanowienia oddalającego wniosek o przywrócenie terminu do uiszczenia opłaty od tej skargi.

W odpowiedzi na zażalenie Skarb Państwa wniósł o oddalenie zażalenia i zasądzenie na rzecz Prokuraturii Generalnej Skarbu Państwa kosztów postępowania zażaleniowego.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Z mocy art. 168 § 1 k.p.c. stronie przysługuje wniosek o przywrócenie terminu do dokonania czynności procesowej, a zatem poprawnie sformułowany wniosek w okolicznościach niniejszej sprawy powinien brzmieć: „wniosek o przywrócenie terminu do wniesienia skargi kasacyjnej”. Ponieważ uiszczenie opłaty od skargi kasacyjnej nie jest czynnością procesową, przeto również Sąd Apelacyjny nieprecyzyjnie sformułował brzmienie punktu 1) sentencji zaskarżonego postanowienia, które w istocie jest oddaleniem wniosku o przywrócenie terminu do wniesienia prawidłowo opłaconej skargi kasacyjnej.

Powyższe uwagi o terminologicznym charakterze nie podważają trafnej oceny Sądu drugiej instancji, że nie zachodziła ustawowa przesłanka usprawiedliwiająca przywrócenie terminu do wniesienia skargi kasacyjnej, a określona w art. 168 § 1 k.p.c.

Brak staranności powódki w podjęciu próby skontaktowania się z pełnomocnikiem procesowym ustanowionym dla niej z urzędu, po otrzymaniu postanowienia Sądu z dnia 2 lipca 2014 r. w przedmiocie ustanowienia pełnomocnika (k. 149), jak również trudności w skontaktowaniu się tegoż

pełnomocnika z powódką z powodu znajomości jedynie jej adresu, przy braku kontaktu telefonicznego, słusznie zostało ocenione przez Sąd Apelacyjny jako brak przesłanek do uwzględnienia na podstawie art. 168 k.p.c. wniosku o przywrócenie powódce terminu.

Ocena braku winy w niedochowaniu terminu dokonania czynności procesowej musi bowiem uwzględniać obiektywny miernik staranności wymaganej od strony dbającej należycie o swoje interesy i to ocenianej z uwzględnieniem charakteru czynności, która miała być wykonana, rodzaju przeszkód i stopnia utrudnienia wykonania obowiązku, jaki z nich wynikał (por. postanowienia SN: z dnia 10 lipca 2013 r., V CZ 31/13 niepubl.; z dnia 6 września 2013 r., V CZ 40/13, niepubl.; z dnia 12 lutego 2014 r., IV CZ 119/13, niepubl.). Obowiązkiem sądu oceniającego zasadność wniosku o przywrócenie terminu jest także konieczność uwzględnienia profesjonalnego charakteru działalności pełnomocnika strony, czego dokonał Sąd Apelacyjny, zasadnie sprzeciwiając się uznaniu trudności w skontaktowaniu się pełnomocnika z powódką za okoliczność pozwalającą na uwzględnienie wniosku o przywrócenie terminu (por. postanowienie SN z dnia 15 marca 2013 r., V Cz 90/12, niepubl.).

Konsekwencją wyniku dokonanej przez Sąd Najwyższy kontroli, na podstawie art. 380 k.p.c., postanowienia o oddaleniu wniosku o przywrócenie terminu jest zasadność postanowienia Sądu odwoławczego o odrzuceniu nieopłaconej skargi kasacyjnej na podstawie art. 398⁶ § 2 k.p.c.

W tym stanie rzeczy Sąd Najwyższy oddalił zażalenie na podstawie art. 398¹⁴ k.p.c. w zw. z art. 394¹ § 3 k.p.c., nie obciążając powódki kosztami postępowania zażaleniowego na podstawie art. 102 k.p.c.

Sąd Najwyższy oddalił również wniosek pełnomocnika powódki o przyznanie kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej powódce z urzędu w postępowaniu zażaleniowym, ponieważ działanie tegoż pełnomocnika nie mogło zostać uznane za udzielenie żalącej profesjonalnej pomocy prawnej także w tym postępowaniu. Pełnomocnik powódki nie wskazała w zażaleniu z dnia 15 lutego 2014 r. wartości przedmiotu zaskarżenia, a w pierwszym zdaniu uzasadnienia tego zażalenia napisała, że Sąd: „...wydał postanowienie odrzucające skargę kasacyjną

z uwagi na fakt, że dokonano w terminie opłaty od skargi kasacyjnej.”, co oczywiście nie odpowiada faktom ustalonym w sprawie.

W judykaturze przyjmuje się, że czynności adwokata z urzędu sprzeczne z zasadą profesjonalizmu nie uprawniają go do skutecznego domagania się przyznania mu kosztów nieopłaconej pomocy prawnej (postanowienie SN z dnia 17 lipca 2002 r., I CK 199/02, niepubl.).